

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Censuris, In Qua Sex Disputationibus De Poenis Ecclesiasticis, deque
Irregularitate fusè tractatur, cum Indicibus necessariis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

4. De aliis ministris qui ad prolationem sententiae sanguinis, eiusque executionem concurrunt.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76667)

gravi necessitate in illo officio cap. 1. dist. 51. quia tamen non peccat contra iustitiam illud exercens, neque ex illo mors accusato euenit, non est irregularis. Verum si ex negligentia, vel imperitia advocati reus, cuius patrocinium suscipit, deformetur, aliis non deformandus; Aduocatus irregularis erit non ex defectu lenitatis, sed ex delicto iustitiam commisso: vt docuit Nauar. c. 27. m. 22. Suar. d. 47. sect. 4. m. 6. Bon. d. 7. q. 4. p. 3. n. 6. in fine.

Eadem irregularitate existimat Suar. d. 47. sect. 4. num. 6. affici Aduocatum partes accusatoris iniuste suscipientem, qui de calumnia conuictus occisus fuit, quia cessante patrocinio advocati non auderet accusator moratiter loquendo, causam profequitur, que ad eum constitueretur in illo discrimine vite. Ergo censetur cooperari morti accusatoris. Sed rectius docuit contrarium Auila 7. p. disp. 5. sect. 2. dub. 8. conclus. Nam si Aduocatus bona fide processit, et redens accusationem legitimam esse, sicuti excusatur à delicto, sic excusari debet ab irregularitate delicto annexa: vt aduertit Bonac. dicta disp. 7. de irregular. q. 4. pun. 3. numero. 5. Si vero mala fide processit, est iniustus sit aduersus accusatum, nullam tamen aduersus accusatorem iniustitiam committit, ideoque non potest ei mors tanquam cooperatori iniusto imputari. Et licet ipse accusator accusationem non instituerit, nisi advocati patrocinium haberet, inde non sequitur aduocatum irregularem fore; quia ex illo patrocinio non euenit accusatori mors auctoritate publica, sed ex calumnia aliunde probata. Alias quoties cooperatus esses furto, ob cuius causam suscipitur irregularis esses, quod nullatenus est dicendum; quia non est causa mortis, sed delicti ratione cuius mors infligitur.

7. Quoad consultorem attinet communis sententia est irregularitatem incurere, si consilium præbeat iudici, qui mouetur ad sententiam proferendam in causa sanguinis. Quod intelligendum est, quando consilium à iudice expostulatur iuridice. Nam si priuatim expostuleretur, & iudex tanquam quilibet alia persona de iustitia informetur, probabilitate non caret irregularitati locum non esse; quia ex prædicta informatione contrahi non potest irregularitas ex delicto, cum nullum ibi commissum sit. Neque item ex defectu perfectæ lenitatis, siquidem hæc tantum imposita est iudici, cuiusque officialibus auctoritate publicè fungentibus, vt optime relato Vazq. notauit Gasp. Hurtado de irregular. diffinit. num. 40.

8. Hinc à fortiori constat confessarium negantem iudici absolutionem, nisi sententiam sanguinis proferat, ad quam in conscientia tenetur, non fore irregularem. Tum quia non procedit vt publicus iustitiæ minister. Tum quia credendum non est velle Ecclesiam irregularitate confessarium innodare ob actionem iure diuino debitam, & quam ipse excusare non potuit. Sicuti tradit Henric. lib. 14. cap. 16. numero 4. & in comm. l. 1. F. Auila 7. p. disp. 5. sect. 2. dub. 6. conclus. 4. Sayr. lib. 6. c. 18. n. 26. Mol. tract. 3. disp. 7. n. 18. Suar. disp. 47. sect. 1. n. 8. Bonac. disp. 7. q. 4. p. 1. num. 32.

9. Item est si confessarius penitentem obligaret ad fatendum delictum morte, vel mutilatione dignum, ad cuius manifestationem iure naturali tenetur, quia eo casu non concurrit ad mortem ex parte iudicis inferentis, sed ex parte iustitientis, ac proinde ab irregularitate ministris publicis iniuncta excusari debet, præterquam quod opus obligatorium præstat, ob cuius causam nullo impedimento affici debet. Sicuti tradunt Coninch. d. disp. 1. dub. 10. n. 9. & 96. Henric. Auila. & Bonac. loc. alleg. Ob eandem rationem consules obedire sententiæ mortis iustæ, aut ab appellatione iniusta cessare irregularis non est censendus. Qui vero consuleret ratione appellationem interponeret, cum legitime interponi possit, & ob eam causam eius mors acceleratur, communiter Doctores censent irregularem fore. Sed hoc credo esse intelligendum, quando prædictum consilium ab aduocato procedit iuridice. Secus vero si priuatim detur, quia eo casu non concurrit ad mortem, vt persona publica, & iustitiæ minister, sed potius, vt priuatus, & ex parte mortem sustinentis.

§. IV.

De aliis ministris, qui ad prolationem sententiæ sanguinis, eiusque executionem concurrunt.

1. Ex solo concursu auctoritatis publicæ factæ hæc irregularitas inducitur.
2. Vltra iudicem, accusatorem, testem, Aduocatum, &c. est irregularis notarius sententiam dictans, signans, &c.

EX præcedenti §. colligi potest huic irregularitati non esse locum nisi ex concursu ad mortem, seu mutilationem Fer. d. de Castro. Sum. Mor. Pars VI.

authoritate publicæ præstito, quia solum ministris publicis hæc irregularitas ex defectu perfectæ lenitatis inducitur in eam, vt dist. 51. & cap. sententiam. Ne clericus, vel monachus & cap. prælatus de homicidio lib. 6. & aliis. Quocirca obseruandum maxime est, an concursum ad mortem condemnati præstito, tanquam persona publica, vel tanquam priuata, nam si vt persona publica irregularitatem contrahis, secus si vt persona priuata.

Hinc fit vltra iudicem, testem, accusatorem, Aduocatum irregularem esse Notarium, seu Tabellionem testium depositiones recipientem, illatue legentem, quando publicantur. Item sententiam dictantem, signantem à famulo scriptam, sigillo authenticantem, vel pronunciantem. Quinimo scribentem sententiam tanquam officialem iustitiæ; quia omnes hi ad prolationem sententiæ auctoritate publicæ concurrunt. Secus verbò dicendum est de famulo transcribente scripturam factam à notario, quia sine illo transumptio reus condemnatur; si uti famulus vsurarii, qui ad restituendum obligatur cum vsuris cooperatus fuerit, vel contractum faciendum, seu scribendo rationem dati, & accepti, secus si solum transcriberet scripturam vsurariam.

Deinde est irregularis tortor reus, si inde reus confiteatur crimen ob cuius causam pena sanguinis afficiatur, nisi hoc sit in tribunali inquisitionis. Item omnes deficientes reum ad mortem & comitantes iudicem ad custodiam tam equitres, quam pedestres, non tamen populus, vel Clerici, qui ad spectandum assistunt; nam esto Clericis prohibitum sit sententiæ sanguinis assistere, Cap. sententia sanguinis. Ne Clerici, vel Monachi, non tamen eorum assistentia culpam grauem inducit, etiam si ex curiositate fiat, vt docet Suar. d. 47. sect. 4. in fine. Præterquam quod consuetudine videtur præceptum illud abrogatum. Item præco præcedens reum, & illius sententiam proclamans, & generaliter omnes illi qui vt publicæ iustitiæ ministri concurrunt hæc irregularitate ligantur. Qui verbò vt priuata personæ morti cooperati fuerint hæc irregularitate non videntur ligari. Quapropter monens reum vt admoceat caput stipiti, vel ascendat scalas, tamen inde reus citius moriatur, & confessarius instigans equum, quo reus ad supplicium ducitur, vel carissimum possessio officio fungit irregularis non sunt; quia in his actionibus non procedunt vt publici ministri. Præterquam quod leuia sunt, & pro nihilo reputari debent. Illud certum esse debet, irregularem non esse, qui iudicem rogaret, ne reum per solitas calles duceret, tamen inde mors acceleretur, quia illa acceleratio per accidens contingit, præterquam quod non procedit aucto tanquam à publico iustitiæ ministro.

§. V.

De irregularitate contingente in bello iusto.

1. Milites ibidem occisantes, seu mutilantes irregulares sunt.
2. Nullus etiam sacerdos ad occidendum exhortans, aut propria manu pugnans irregularis est, nisi ipse per se occiderit, aut deformauerit.
3. Satisfit obiectio.
4. Hoc intelligendum est in bello iusto offensiuo.
5. Si verbò bellum non offensiuum, sed defensiuum aggressi fuerit, satis probabile est nullam irregularitatem contrahi.
6. In hac irregularitate solus Pontifex dispensare potest.
7. Sufficiens dispensatio est, si Pontifex concederet Clerico facultatem propria manu pugnandi.

AD irregularitatem contractam ex defectu perfectæ lenitatis reducitur quæ ortum habet ex occisionibus, seu mutilationibus in bello iusto contingentibus. Cum enim ibi milites vt ministri publici, & auctoritate à republica accepta mutant, & occidant, efficitur ex defectu perfectæ lenitatis à susceptione ordinum, altariisque ministerio excludi. Neque obest quod accepta militia sæpe contingat in defensionem propriæ patriæ inimicos occidere, quia liberè in eam se necessitatem coniecerunt, eum nomen militiæ dederunt, & bellum offensiuum aggressi sunt. Sicuti iudex sententiam sanguinis proferens, & illam ex officio exequens irregularitatem non euitat, quamvis ex obligatione iustitiæ & proferre, & exequi sententiam debeant. Sicuti ex communi omnium Doctorum tradit Molin. tractat. 2. de iustit. disputat. 109. conclus. 2. Dixi in bello iusto; nam si bellum iniustum sit irregularitas inde contracta vt pote ex delicto, extenditur ad omnes eos qui quomodocumque occisioni, vel mutilationi concurrerint, de quibus infra.

In bello igitur iusto nullus etiam Sacerdos ad occidendum exhortans, aut propria manu pugnans irregularis est, nisi ipse per se occiderit, aut deformauerit. Vt ex communi docet Panormit. cap. penultim. & vit. de Clerico percussore Nauar.